

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 28.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Două parlamente.

In camera austriacă zilele acestea au fost iarăși mari scandaluri și bătăi. Cu câtă plăcere răutăcioasă vor fi aflat cărmuitorii noștri, patrioții și oligarhii din fruntea statului nostru cum deputații austriaci *aleși pe baza votului universal* s'au bătut, s'au rănit, și-au rupt hainele și și-au mușcat degetele unul altuia. Cu un zimbet sarcastic și plin de ironie ei pare că se adresează țării întregi cu întrebarea.

— Mai vreți vot universal?

Zimbetul acesta batjocuritor nu ne zăpăcește și nu ne nedumerește. Dimpotrivă, dacă vre-odată am putut fi convinși de trebuința votului universal, de sigur că acum mai mult decât oricând îi vedem toate foloasele.

Da, mărturisim cu glasul ridicat și fără sfială că preferim stările din parlamentul austriac al votului universal, față de stările din parlamentul de rasă și de clasă al Ungariei. Nu ne lăsăm momiți de aparențe.

Dacă în parlamentul austriac deputații s'au încăierat și s'au bătut aceasta nu mai trebuie să indigneze pe nimeni. Bătăi s'au întâmplat și în camera Angliei, țara clasică a parlamentarismului. Actualul ambasador francez pe lângă curtea din Constantinopol a lovit odată, ca ministru, pe un deputat cu piciorul într'un loc ce nu se poate spune. Deputatul Syveton a palmuit pe un ministru francez în plin parlament.

Va să zică întâmplări de aceste nu s'

neobișnuite și nici de cum o specialitate austriacă.

In camera ungurească încă s'au întâmplat foarte des bătăi și scandaluri. Dar câtă deosebire între dincoace și dincolo de Leitha! Scenele din camera ungurească lasă totdeauna un sentiment de adâncă amărăciune, ba îndrăsnim să spunem de ură.

Care poate să fie starea de spirite după scene ca acelea dela celebra afacere Vaida? Ce fel de sentimente poate împrăstia adâncă violare a dreptului de inviolabilitate de deputat prin chiar camera deputaților? Care poate să fie atmosfera ce rămâne după scene ca la interpelarea deputatului Hodza asupra cazului dela Cernova? Când un deputat povestește întâmplări cari au sguduit Europa întreagă, când descrie asasinarea a 15 cetățeni pașnici, camera nu-l lasă să vorbească, ci îl primește cu cele mai cinice întreruperi la adresa morților și a răniților.

Și că citim ce să întâmplă după scene ca cea de alaltăieri în Reichsrath. Un deputat furios, a lovit *din întâmplare* (nu într'adins cum s'a scris întâia oară) pe un alt deputat cu un lemn în frunte, încât acesta cade leșinat grămadă.

Dar zece minute mai târziu, când lovitul reapare între colegii săi, i-se fac ovații de prieteni și de potrivnici. Vinovatul este plin de căință și nu știe cum să se scuze. Șeful partidului lui, al rutenilor, reprobă în numele partidului cele petrecute și cere scuzele camerei întregi. Toate sunt iertate și uitate. Nimeni nu mai poartă vre-o mânie,

vre-o ură celui alt. A fost ca o scenă între copiii neastâmpărați și sbenguitori ai aceleiaș familii. După cele mai înverșunate bătăi și încăierări, ei își amintesc că în definitiv sunt frați și copiii aceloraș părinți. A fost ca o furtună după care răsare soarele înțelegerii și armoniei mai luminos și mai strălucitor ca mai de mult.

Aceasta este deosebirea cea mare dintre parlamentul unguresc și cel austriac. La noi scenele asemănătoare lasă o atmosferă de ură și de dezbinare. O prăpastie se cascadează, pare că, între deputații diferitelor neamuri și-i desparte tot mai mult. Dacă scenele din camera austriacă au un efect definitiv de încheiere și de solidarizare în sentimentul patriotismului, în camera ungurească rezultatul lor este o disolidarizare crescândă, slăbire tot mai mare a (sentimentului) sentimentului de simpatie și solidaritate în gândul aceleiaș simțiri pentru aceeaș țară.

Pentru aceea credem că ungurii n'au nici un motiv de a rîde de parlamentul austriac, ci vor face mai bine să plângă de parlamentul lor!

Lucru ciudat, tumulturile și încăierările din camera austriacă nu ațăță spiritele din țară, ci le potolesc. Camera austriacă e ca un parafolger unde se descarcă și se răzbană nemulțumirile din sinul populației. Deputații strigă, flueră și se încruntă unul la altul, dar nu se face moarte de om și nimeni nu-i dat afară, ci sfârșitul este cel mult câte un piastru pe un nas turtit, o cravată deranjată sau doi nasturi rupți dela surduc.

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Vieața românească și situația actuală.

Conferență publică ținută și predată în «Casa națională» în 14/27 Oct. a. c. de Ioan Vancu, inv.

(Urmare și fine).

Să vedem pentruce? Femeia română, care merge la piață cu lapte, pentruca des de dimineață să se poată premeni și împodobii, are lipsă de timp, la aspirarea fustelor și călcarea lor, ca pe asfaltul orașului, numai cât să sfârșie, încă trebuie timp. După ce și-a vândut lăptișorul se întâlnește cu surata-sa Todosie, cu vecina sa Dorodie și cu fina sa Paraschie și apoi pe conta dreptului lor »că doară și ele pot lua împreună câte o cafea« și pierd timpul cel mai scump. De câteori le poți vedea pe la 10-11 ore întorcându-se din oraș. In timpul acesta buruienile din grădină nu se plivesc, ci cresc. Noi însă chiar aceasta puțină, mică și mărginită știință, la care nu ne trebuie atâtea timp de pregătire, nu o învățăm deși pildă vie avem înaintea ochilor noștri pe șvabii din Aradul-nou, pe care-i desparte de noi numai Murășul.

Această comună, acum orașel, înainte cu 120 de ani a fost asemenea cu Perneava, Șega cu Gaiul, și cu Micalaca. — Este însă și a fost deosebire, că în Aradul-nou au locuit și locuiesc coloniști (șvabi), cari toată existența lor au bazat-o numai pe lucrul mânilor lor, pe iubirea de aproapei și pe adevărata credință în Dzeu. Acest popor blând, pașnic și credincios lui Dzeu, prin

muncă regulată, prin binecumpenită păstrare a câștigului, Dzeu an de an binecuvântă produc-tul lor și-l înmulțește, iar ceace câștigă cu minte și cu înțelepciune, știu păstra. Azi acest mic orașel nu schimbă cu orașele mari, pentruca în loc să plătească procente mari după împrumuturi, an de an pune la o parte sume însemnate din venitul orașenesc.

Să punem și ai întrebarea: Ce poate fi cauza la aceasta? Răspunsul foarte ușor îl aflăm în următoarele: Neamțul tace și face. Lucră cu bun cumpăt. Ceeace cu muncă și multă greutate câștigă, cu mai multă greutate cheltuiește. Nu face pradă din timp, iar ziua lăsată de Dzeu, pentru a se recrea, o ține sfântă, mergând cu multă evlavie la sfânta biserică. Pe femeia șvabului nu o vei vedea premenită, albită și rumenită pe străzile orașului, ci simplu dar curat îmbrăcată, încât tot vestmântul ei nu costează, cât mărma de mătăsa de pe capul nevestei noastre, deși la nemțoaie acasă podul e plin de bucate, cămara de toate bunătățile, iar grădina de toată frumuseța.

I se pare lung timpul, să plece la piață cu produsele din grădină, le vinde pilărișelor și se grăbește acasă la drăguța ei de grădină, să o ude și să o plivească, ba zice pilărișelor: »Io dau la tyinye mai lesnye, să vingye tu pa el, la tyine iest vreme stul«.

Când apoi sosește Duminica, pe întrecute merg la sfta biserică cu cartea derugăciuni sub suoară, încât își saltă inima de bucurie. Astfel apoi nu e mirare, dacă D zeu binecuvântă casele lor cu toate bunătățile.

Cum stăm noi cu ale noastre femei, bărbați

și grădină? Așa cum am văzut și mai sus am amintit, dar cu sf. biserică stăm rău de tot. Femeia și fata română, în loc de a merge la biserică, acel timp îl petrec împodobindu-și vestimintele; câștigându-și talerii de pe piept, cei fără de nici un preț, ca după ameazi cu multă fală să se poată avânta în horă.

Bărbații în tot locul îi poți afla, numai la biserică nu, par'că nu pentru dânsii e făcută, și din îndurarea preabunului nostru Episcop, astfel împodobită și câștigată, încât inima și sufletul fiecărui dreptcredincios, când intră în ea se înalță la D-zeu.

Feciorii și fetele neavând îndemnul dela cei mai mari și mai băirâni, rămân acasă nepăsători și biserică rămâne goală. Glasul clopotului, care este glasul mamei noastre biserici, — care strigă așa: Veniți fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Dlui vă voiu învăța pe voi — rămâne glas în pustie răsunător. Cei chemați de acel sfânt glas nu și fac socoteală, că în ce măsură se vor apropia de D-zeu prin biserică, în acea măsură se va apropia de dânsii binecuvântarea lui D-zeu și cum că D-zeu știe prea bine, cum și cu ce a petrecut fiecare timpul acela, care trebuie jertfit lui D-zeu.

Dumnezeule Doamne! Unde ar putea fi și sta azi Gaiul, Șega, Pârneava și Micalaca, dacă iubeau progresul, dacă iubeau cultura și cultivarea grădinelor, cu atât mai vărtos, că aceștia nu aveau să trecă Murășul.

Aceștia le-am amintit așa numai în treacăt, căci multe și iar multe ar fi scăderile noastre de a le înșira. Se vom lăsa pe toate la o parte și aducându-ne aminte de zisa poetului »Deșteaptă-te

La noi patimile și nemulțumirile naționale sunt înăbușite cu de-a săla și nu pot intra în cameră, dar materia aprinzătoare se adună în afară de parlament, mocnește sub spuză până explodează și flacăra lor roșie ne arată sânge cald trupuri în agonie și femei și copii în țipete de jale și de deznădejde ca la Cernova și la Aleșd.

Aceasta-i superioritatea parlamentului votului universal față de parlamentul de rasă și de clasă. În virtutea ei camera austriacă are dreptul moral, dacă nu cel formal, de a critica pe cel unghuresc. Iată ce dă »bătăușilor« și »desmățaților« din Viena dreptul incontestabil de-a administra o lecție gravilor și serioșilor din Budapesta, dreptul de a-le cere cont pentru toate asupririle și crimele dela Cernova, Aleșd, Pánade, Pecica etc. Și iată ce dă dreptul dlui Weisskirchner de-a se solidariza cu Soukup, cu Renner, cu Schlinger și ceilalți oratori, ori-cât de artificial s'ar indigna dl Wekerle!

Rakodczay la Budapesta. Banul Rakodczay a avut ieri în Budapesta mai multe consfătuiri cu primul-minisru Wekerle. El a luat parte și la conferința miniștrilor. Știrea despre demisiunea banului și înlocuirea lui prin baronul Paul Rauch este prematură, deci nu-i lipită totuși de orice bază!

Delegațiile se vor întruni în Viena în ziua de 20 Decembrie. Sâmbătă și Duminică vor fi ședințe atât în delegația austriacă cât și în cea unghurescă.

După măcel — proces.

— Interogator la judele de instrucție în Oradea-mare. — Persecuțări. — Șicanări. —

În urma măcelului îngrozitor dela Pánade, săvârșit în 12/25 August a. c. de vitejii batalionului 4 de honvezi din Csik Szereda, zguduții și noi, de fioroasa vărsare de sânge a bieților noștri frați, pașnici și nepulincioși din aceea comună — ne am arătat adâncă noastră amărăciune și indignare într'un prim articol, ieșit din penă colaboratorului nostru intern de atunci, dl Antoniu

române din somnul cel de moarte, Acum ori niciodată, să dăm dovezi la lume, că nu suntem poporul cel din urmă, ci că suntem un popor din neam mare, un popor cu virtute și voie de fer, căci aceste românul le are din cer, să arătăm lumii, că românul dela fire e foarte isteț, lucrător și mult răbdător. Acum ori niciodată să ne desbrăcăm de haina cea veche a încrederii prea mari și să îmbrăcăm haina cea nouă a curajului, a virtuții, a interesului pentru școală pentru că numai școala, ca unica este mântuirea și fericirea noastră. Numai școala română, unde în primul loc tinerimea se crește în învățăturile lui Dumnezeu și apoi treptat în celelalte învățături trebuincioase pentru viață. Numai școala poate să ne deștepte, să ne lumineze și să ne crească popor independent și vrednic de numele de strănepoți de ai lui Traian.

Nu ni-e permis a trece cu vederea, că am rămas îndărătul altor neamuri, prin ce am pierdut foarte mult în toată privința. Să vedem și să cercăm din cele multe ce-am pierdut mai scump? Am pierdut din țărâa credinței și dragostei d-zeiești, am slăbit în credința către maica noastră biserică, care prin învățăturile ei în toate timpurile și între toate împrejurările ni-a fost, ni este și ne va fi totdeauna loc de mângăiere și mântuire. Am început a nu ne face socoteala, că: cu cât cu

A. Pepa, și publicat în nrul 181 din 17/30 Aug al ziarului nostru. Iar într'un alt articol din nrul 183 dela 19 Aug. (1 Septembrie) dl Pepa se ocupă tot cu cazul dela Pánade, persiflând purtarea revoltătoare a honvezilor.

Pentru publicarea acestor două articole, intitulate »Ingrozitorul măcel dela Pánade« și »Honvezii« dl Pepa a fost dat în judecată pe motivul că a »calomniat honvezimea«, pentru că Lună trecută (16 l. c.) s'a prezentat la judele de instrucție din Oradea-mare, ca să fie interogat în cauză.

Se vede c'a avut efect țipătul desperat, după procuror, al ziarului imperialist »Budapesti Hirlop«, care în nrul său dela 31 Aug. v. după ce se ocupă cu articolul nostru despre măcelul dela Pánade scria următoarele:

»Procurorul regesc de sigur știe care articol al codului penal îl vatămă acuza mincinoasă și agitația îndrăzneată (!?) cuprinsă în cadre de doileu (așa apăruese ziarul nostru atunci. N. R.) și e destul dacă-l facem numai atent... Trebuie să-i punem odată capăt propagandei valahe, care în lăuntru țării răsvrătește iar în străinătate calomniază încontinuu. Azi abia avem spre scopul acesta mijloc legal, dar n'are a face. Codul nostru penal pentru cazuri de crime politice e cu lipsuri și e foarte liberal. (Cum să nu; numai în anul acesta s'au adus pe baza acestui cod penal »liberal« cam la 30 osânde la închisoare. N. R.) Este încă destul de tare camera deputaților or ca să modifice codul penal în serviciul apărării națiunii«.

Dar se vede că prin scrisorile aceste ale lui »B. H.« a fost »făcut atent« și ministrul de honvezi, deoarece procedura criminală în contra dlui Pepa a fost pornită din încredințarea lui (a m. kir. honvédelmi minister megbizásából) cum se spune textual în actul de acuză.

Astfel ne aflăm în fața celui mai interesant proces, din câte a avut ziarul nostru dela înființarea lui încoace, dat fiind și faptul că în acest proces, de presă, vor fi ascultați o sumedenie de martori, locuitori din Pánade, cei mai mulți schingiuți de baionetele honvezilor. Între ei va figura și dl deputat Maniu. Vor fi citați de tot peste 30 de martori.

Din fasonarea martorilor se vor constata de adevărate cele scrise de dl Pepa, prin urmare d-sa nu poate fi acuzat de calomniare în înțelesul strict al codului penal. Dar noi știm una: »Turcul te bate, turcul te judecă«. Și în procesul acesta ca și în cel dela Aleșd, unde cei străpunși de baionete au fost și pedepsiți — românii; dl Pepa va trebui să sufere temniță grea, pentru că și-a ridicat glasul în numele fraților săi măcelăriți.

iubire și adevărată dragoste creștinească vom cerceta casa lui Dumnezeu, — la ce numai s'ita noastră biserică și fiica ei, școala română confesională ne învață — cu atât mai aproape de noi va fi iubirea și dragostea lui Dumnezeu, prin care preste noi și preste lucrările noastre binecuvântarea lui D-zeu nu întârzie.

Decădița și slăbirea noastră a trebuit să urmeze și pentru aceea, pentru că, fiind slabi de înger, ne-am lăpădat de obiceiurile strămoșești, de portul strămoșesc și de credința străbună, dar cu atât mai mult am deschis brațul pentru străini îmbrățișându-i cu obiceiul, cu port, cu limbă cu tot, lăsând a se incuibu chiar și în sufițele noastre un duh străin, care cu încetul nu desbracă nu numai de avutul, de bogăția noastră, ci ne desbracă de cea mai scumpă avere a noastră de credința strămoșească, de simțământul cel mai nobil, de conștiința națională.

La toate aceste poporul nostru ajunge prin lingușirile și amăgiriile cu rele intențiuni, puse la cale cu iscusite mijloace de dușmanul nostru. Și care este dușmanul nostru? Acel dușman al nostru este întunerecul și neștiința și tot cel ce ne pune pedecă de a delătura întunerecul, precum și acela, care nu ne dă prilej și ajutor, ca în mod firesc să ne cultivăm.

Când acestea pilde vil le vedem toate înaintea

Iată cum a decurs interogatorul colaboratorului nostru:

La luarea naționalului notarul procesului verbal întreabă pe acuzat:

— De ce naționalitate ești?

— Sunt român (román).

— D-ta ești valah (oláh).

— Eu sunt român (román), dar dacă d-ta te simți fericit că mă numești valah (oláh) scrie cum îți place. (Judele de instrucție zimbește).

Tot în felul acesta l-a șicanat până la sfârșit pe dl Pepa. Acuzatul însă, fiind un tinăr curajos, și vorbind perfect limba maghiară, i-a răspuns în acelaș chip.

La întrebările judelei de instrucție dl Pepa a recunoscut că autorul articolelor incriminate e d-sa și primește răspunderea.

— De unde știi d-ta că așa s'a întâmplat la Pánade? întreabă judele de instrucție.

— Datele le-am dela o persoană vrednică de toată încrederea, dela deputatul dr. Iuliu Maniu, după cum și amintesc în articol, care a fost la fața locului. A mai fost la Pánade și un membru al redacției »Tribuna«, care a aflat lucrurile întotdeauna. Dacă dl jude de instrucție vrea să se convingă, poftescă să citească ziarele unghurești: »Aradi Közöny«, »Népszava«, »Az Ujság« etc. din timpul acela, cari toate au aceleași știri. »Az Ujság« a publicat chiar și o scrisoare a deputatului Maniu despre măcelul dela Pánade. Vă mai puteți lămuri și din datele anchetei oficioase Mă și mir că dl deputat Maniu n'a interpelat numai decât în cauza asta în cameră, dar va interpela într'una din ședințele viitoare.

— N'a interpelat, fiindcă nimic nu-i adevărat și de altcum la ce atâtea interpelări bagatele?

— Te simți vinovat?

— Nu, și resping acuza de a fi calomniator, fiind cele scrise de mine fapte adevărate, pentru că în timpul cel mai scurt voiu anunța mai mulți martori, cari cer să fie ascultați.

— Martorii d-tale pot să fasoneze în mod interesat.

— Nu se poate, fiind unul dintre ei chiar funcționar oficial.

Se la apoi procesul verbal, în care acuzatul pretinde să se la și cererea lui, ca în contra ofițerilor cari au dat signalul de alarmă la Pánade să se pornească cercetare disciplinară, iar în contra punerii sub acuză anunță apel.

noastră, zi de zi, când chiar și aerul este inficiat de un văzduh, care amenință cu peire cel mai scump sanctuar al nostru, nu ni-e permis să stăm locului, ci luând pildă dela popoarele cele culte, luminate și bogate, să îmbrățișăm școala, s'o întărim, să înmulțim școlile, să le cercetăm cu diligență, pentru susținerea lor să fim gata a jertfi totul, căci altcum le vom perde și când am pierdut școala, am pierdut și neamul, iar nepoții și strănepoții noștri blestăma-vor ființa noastră pe pământ, iar dacă noi cu dragoste și cu iubire creștinească și interesare pentru tot ce e bun, frumos și folositor neamului nostru vom ști să ne însuflețim și ne va plăcea să jertfim — posteritatea, nepoții și strănepoții din neam în neam ne vor binecuvânta ființa noastră și cu fruntea deschisă, mândrii de neamul lor, făloși de creșterea cea bună, plină de virtuți și de caracter, cetățeni vrednici, iubitori de patrie, independenți de ori ce influință străină.

Iar voi fraților iubiti!

De voiți ca să trăiți

Așa să fiți de fericiți

Precum veți și s'o păziți!!!

Din România.

Înțelegerea dintre partide. Asupra înțelegerii ce s'a făcut între cele două partide istorice »Viitorul« scrie:

Aseară s'a ajuns la o înțelegere definitivă în chestia izlăzurilor între guvern și opoziție. Iată în ce constă această înțelegere:

Proprietarii vor fi invitați ca până la 1 Martie să încheie cu comunele contracte de vânzări pentru cumpărarea izlăzurilor. Comunele având facultatea să achite, însă, prețul acestei cumpărări în termen de 12 ani. Până în momentul liberării sumei, comunele vor plăti 6 la sută din capital proprietarilor. Întinderea izlăzurilor va fi determinată de numărul vitelor dintr-o comună și în caz când vitele nu vor fi destul de numeroase, se va fixa așa încât să fie o vacă și doi boi de cap de familie. Întinderea totală a izlăzurii nu va putea fi mai mare de 1/8 din întinderea unei moși și va fi un izlaz de fiecare cătun. Prețul se va fixa de comisiunile regionale și de consiliul superior al agriculturii. Dacă până la 1 Martie se va constata că proprietarii nu vor vinde, guvernul va reveni la soluția servitutei.

Asupra tuturor celorlalte puncte din proiect guvernul își menține în totul soluțiile, care de altminterlea nici nu au fost puse în discuție în întrunirile ce s'au ținut ieri și alaltăieri la ministerul de interne.

Această înțelegere a fost adusă la cunoștința majorităților la orele 9 seara, de cătră dnii Sturdza și Brătianu și a fost primită cu entuziasm, căci guvernul a reușit să și atingă scopul și să îndeplinească cu concursul opoziției acest însemnat și delicat punct din reformele lui.

Atât dnii Sturdza, Brătianu cât și Al. Djuvara au fost unanimi în a constata spiritul sincer de împăciuire, cu cari reprezentanții opoziției au condus tratativele.

Conferința medicală. Dr. Norden despre sănătatea M. Sale Regelui. Sâmbătă seara, d-nii d-ri V. Babeș și Gh. Mărinescu, distinși noștri profesori universitari, au ținut la institutul de Bacteriologie câte o conferință de o deosebită importanță. La aceste comunicări a luat parte și dl doctor Norden, sosit de câteva zile în București.

Dl dr. Babeș, urcându-se la tribună, după ce anunță asistenței prezența medicului vienez, vorbește despre înființarea institutului de bacteriologie și binefacerile aduse prin combaterea turbării și a hemoglobinozei ovine și bovine, arată prin proiecțiuni demonstrative, cazuri de leziuni de turbare și leziunile rinichiului cauze ale hemoglobinozei. După ce dovedește importanța acestor lucrări, dă cuvântul dlui dr. Marinescu.

Dl dr. Marinescu vorbește despre Tabes dorsalis și ipotezele asupra originii sale sifilitice. Arată prin proiecțiuni demonstrative diferite turbări ale membrilor cauzate de aceste leziuni, turbări provocate în mișcări și sensibilitate.

La cuvântul d-nul doctor Norden, care declară că este fericit că a putut să contribuie la însănătoșirea M. S. Regelui, pentru care păstrează o mare admirație. După opiniile tuturor, zice d-sa, M. Sa Regele este acel care a știut să ridice România acolo unde este astăzi.

Se simte fericit, de asemenea, că a putut să asiste la aceste conferințe ale medicilor din România, unde se lucrează așa de bine, dacă nu mai bine decât în străinătate. Față de rîvna cu care se urmăresc descoperirile științifice la noi, nu se îndoiește un moment de viitorul nostru, tocmai prin calitățile noastre științifice. Este nedrept, zise d-sa, atunci când se spune că lucrările medicilor români nu sunt cunoscute în străinătate, dimpotrivă ele sunt urmărite cu un viu interes.

În ce privește sănătatea M. S. Regelui, d-nul dr. Norden declară că este pe deplin restabil, dar că M. Sale îi trebuie încă câțva timp de liniște, căci afacerile grele ale statului îl obosesc peste măsură.

Sfârșește prin a repeta încă odată că pleacă cu cele mai bune impresii, din România.

O nouă impropletărire. Deputatul Buzelui dl C. Iarca a depus pe biroul Camerei române, un proiect de lege, iscălit încă de alți opt deputați, pentru a se împărți din nou pământ sătenilor.

După acest proiect, nimeni n'ar putea avea mai mult de 500 hectare din hotarul unei comune. Cei ce au mai mult acum, ar fi siliți a le vinde cu un preț fixat în proiectul dlui Iarca. Acest proiect dă totodată norme cum ar trebui cultivat pământul, stabilind pedepse pentru cei ce n'ar face după cum prevede proiectul — care nici când nu va fi lege, dar este un semn al spiritului timpului.

Din Oradea-mare.

Nădejdea — una din virtuțile creștine nutrește în așteptarea unui viitor mai bun în țara noastră. Alegerile la comitat s'au sfârșit cu intrarea unor puteri liniere, însușite în congregație, deși — în urma multelor pregătiri care le vedeam — nădăjduiam la un rezultat mai bun. Dar ca început și atâta ne mulțumește, mai ales când și se pune în perspectivă o luptă sistematică, cu caracter exclusiv național, deamă de un popor care își cere partea cuvenită în șirul popoarelor dornice de cultură și progres. Ne-am bucura mult, când pășirea aceasta categorică, fără șovăire, s'ar intrupa și în sala comitatului, aducând poporului nostru rezultat moral și material.

Astra (desp. orădan) se vede a fi în viață, de când și-a sub dirigența avocatului Lazar. Aceasta o afirm din motivul, că în zilele puține, de când s'a restaurat comitetul, Astra își ține în a treia comună prelegerile practice. Păcat numai că disertantii nu și publică lucrările, ca așa și publicul din afară să aibă deplină cunoștință despre direcțiunea prelegerilor. Dacă însușirea aceasta va exista și în viitor, avem nădejde de un rezultat, care numai bine poate să aducă poporului nostru dela sat din părțile noastre.

Cu un cuvânt, pe terenul politic și cultural, la stăruința oamenilor noștri de bine, avem nădejde de o viață adevărat românească, care să trezească din lăncezeală pe cei amorțiți și pe toți aceia, cari susțineau, că în înțelenitul nostru Bihor e cu neputință a face ceva bun, și căroa le era frică, că vor pierde grațiile celor mai mari. Înainte numai!

Pe cât ne bucurăm însă de progresele realizate — în timp relativ scurt — pe aceste două terene, pe atât ne supără marea regres care l observăm zilnic pe terenul social. Este un adevăr constat, că afară de câteva neamuri, câte familii sunt, în atâtea părți trag, una în dreapta, alta în stânga. N'avem nici o instituțiune care să ne adune, n'avem casină, n'avem nimic unde să ne sfătuim asupra celor de făcut în viitor.

Unica instituțiune este »Bihoreana« dar acolo oamenii își văd de lucruri și abia apucă să scape. Până acuma noi orădanii aveam datina a conveni cel puțin la zile mai mari, la onomastice, unde petreceam împreună 1—2 ore.

Astăzi? Astăzi a intrat între noi duhul distrugător al vremii. Unii zic, că nu merită, alții că au de lucru cu onomasticele. Știți colo, pilda din Scriptură cu cina? Așa e și la noi. Ba unii au mers într'atâtea, încât fără să avizeze pe cel cari regulat mergeau la zilele date, simplu își închideau ușile, iar cei cari mergeau cu bune intențiuni, erau expuși la râsul, batjocura servitorimei, dând de uși încuiate. Procedul acesta îl califică publicul cetitor, căci eu cel puțin așa fi prea aspru la critică. Motivele cu oboselile sunt mofturi, precum mofturi sunt și scuzele cu spesele. Că unii făceau risipă, treaba lor, dar cred — și împreună cu mine vor crede și alții, că la onomastice nu mergea nimenea să se sature, căci aceea o putea face și acasă, dar se ducea pentru societate, convenire. Și dacă nu voi să speseze, nu trebuie să facă absolut nimic, — dar primirea în casă trebuie s'o facă. Oamenii de bine însă nu vor procedea astfel, ci își vor da tot concursul — fără a face spese zadarnice — ca mica societate română să se întărească.

Intr'astfel de împrejurări apoi să nu ne mirăm dacă și între noi românii progresează duhul timpului, dacă tinerimea procedează astfel. Imi aduc aminte, când tinerimea studioasă dela școlile din Oradea-mare, făcea parte integrantă a societății românești, fie fost studentul acela din Banat, ori Ardeal.

Astăzi? Tinerimea ca familiile. Acestea ca și ceea, nu caută punctele de întâlnire. Sunt născut în Oradea-mare, cunosc orașul întreg, dar spun și cu durere, că dintre studenții români nu cu-

nosc nici pe unul. Când merg la câte un matineu, serată, mă simțesc ca la Debrețin ori Kecskemét, cu deosebirea, că aud — o limbă — când mai bunicică, când mai rea — românească. Vor fi iuriști români, cari petrec în Oradea patru și mai mulți ani, fără să le fi văzut măcar fața, ori să fi convenit cu ei, pe lângă toate că zilnic mă învățesc în societate, în afaceri publice și private. Este un curent bolnăvicios, cu rezultat deprimător. Adeseori stau și mă întreb: ce e cauza la aceasta? Răspunsul este: eu nu merg la birturi și cafenele.

Cu aceasta nu vreau să zic, ca tinerii să nu mai meargă și pe acolo, dar o creștere corectă ar trebui să le impună cercetarea familiilor române, unde — sunt sigur — ar fi bine primiti, și unde ar învăța numai lucruri bune și folositoare. Cum am zis mai înainte, zic, că nu mă mir pentru înstrăinarea tinerimei de către familiile mai ales din motivul, că și unele familii sunt cu multă rezervă.

Hilaria își are scopul nobil, dar e prea puțin ca tinerii să se arete pe podiu, și să aștepte sprijinul publicului atunci, când tinerii nu satisfac celor mai elementare datorii de ordin social.

Avem nădejde însă, că precum ni-se dă prilej de bucurie pe terenul politic-cultural, astfel ni se va da bucurie și pe terenul social, având cu toții un scop: înaintare pe toate liniile, cimentarea societății, afirmarea noastră ca români. Să fie în cias bun. *Omicron.*

Conflictul celor două parlamente.

In jurul moțiunii Schilinger.

În ședința de ieri a camerei deputatul Batthány Tivadar a adresat primului ministru întrebarea ce atitudine va lua față de »atacurile« și hotărârile aduse de camera austriacă împotriva Ungariei. Având un interes deosebit dăm amănunte asupra acestui incident.

Contele Teodor Batthány începe spunând că în camera austriacă atacurile devin tot mai aspre și mai dese în contra Ungariei. Dl prim ministru le-a respins odată dar într'un chip *iperleal*. Ungaria nici odată nu s'a amestecat în afacerile interne ale Austriei. Acuma s'a adus chiar o hotărâre prin care se adoptă moțiunea lui Schilinger. Citește hotărârea camerei austriace. Ei bine, asta nu se mai poate califica *decât ca o infamie!* (Aplauze).

Președintele chiamă pe orator la ordine pentru expresia aceasta.

Contele Batthyáni: Hotărârea aceasta jignește în chip foarte grav bunacuviniță internațională. Aceasta-i un atac împotriva constituției și a nealțărnării Ungariei. Și nimeni nu s'a găsit să protesteze. În parlamentul austriac noi suntem neconținut numiți *barbari*. Încheie spunând că ungrui vor ști întotdeauna să și apere străvechia constituție.

Primul-ministru Wekerle: Am spus deunăzi, am spus că respingem orice atac și cerem garanția ca pe viitor el să nu se repete. Dar de atunci regret că atacurile s'au repetat.

Adoptarea moțiunii Schilinger este un lucru fără păreche în istorie. Camera austriacă a depășit marginile permise și s'a amestecat în mod ilicit în afacerile interne ale Ungariei.

Kmety Károly: Asta-i mai mult decât infamie!

Președintele Justh chiamă pe Kmety la ordine.

Wekerle. Presupun că nici un ministru austriac nu se va solidariza cu hotărârea

Schilinger adusă de cameră. Și dacă s'ar găsi totuși un guvern austriac care să facă asta, nici un guvern ungar nu va putea să sufere lucrul acesta. Nu așteptați, vă rog, să critic pe larg procedul acesta. Vom cere satisfacție pentru acest atac și vom cere garanții ca ele să nu se repete pe viitor, iar dacă s'ar repeta totuși, vom cere represalii.

Dl Wekerle a vorbit deci energic, dar camera austriacă a hotărât, și mai energic, încât dl Wekerle nu a rămas fără răspuns. Iată ce s'a petrecut în Reichsrath.

O manifestație antimaghiară.

Hotărârea prin care camera a adoptat propunerea deputatului Schilinger de a se invita guvernul unguresc de a respecta legea naționalităților a pus pe guvernul austriac în mare încurcătură.

Pentru a evita un conflict cu guvernul unguresc dl prim-ministru Beck a făcut în ședința de ieri o declarație prin care spune că nu se solidarizează cu hotărârea camerei austriace.

Am spus într-o ședință precedentă, zise dl Beck, că cele două state ale monarhiei nu au dreptul de a se amesteca reciproc în afacerile lor interne. Adoptarea propunerii deputatului Schilinger constituie însă un amestec în afacerile interne ale Ungariei. Trebuie să respectăm drepturile ei autonome și independente. *Guvernul nu este în situația de a putea executa hotărârea camerei și rog pe dnii deputați de a se abține pe viitor dela orice fel de amestec în afacerile interne ale Ungariei pentru a evita orice complicație neplăcută.*

Dar incidentul nu s'a încheiat cu declarația aceasta. Deputatul ceh *Choc* a făcut propunerea, ca în ședința următoare camera să deschidă discuția asupra acestor declarații. Deputatul *Kramarz* propune amendamentul ca din propunerea lui *Choc* să se omită cuvintele acestea: în ședința viitoare.

Astfel modificată propunerea se adoptă cu 221 contra 154 de voturi. Contra au votat polonii, liberalii, germanii, iar dintre creștini-sociali mica fracțiune a ministrului *Ebenhoch*.

Dimpotrivă majoritatea partidului înfrunte cu deputatul dr. *Karl Lueger*, primarul Vienei a votat pentru propunere. Cehii și alte asemenea partide.

După votare, pe culoare, dl *Lueger* a zis următoarele:

— Asta-i mulțămite pentru că am votat compromisul. Dacă dl ministru președinte spunea că nu poate executa hotărârea adusă de noi, ne-am fi mulțămii, dar ca să ne dea lecție de drept constituțional, asta n'o primim.

Presa austriacă despre ședința aceasta.

»Neues Wiener Tagblatt« spune că adoptarea propunerii lui *Choc* deși s'a făcut împotriva dorinței dlui Beck, nu are ca scop de-a răsturna guvernul ci este numai o *demonstrație anti-maghiară*. Creștinii-sociali nu tănuiesc că au vrut să dea elui *Weiskirchner* satisfacție pentru afrontul primit dela *Wekerle* și *Beck*. Mai ales acesta din urmă i-a amărit mult prin declarațiile sale.

Din străinătate.

Nouă răscoală în Varșovia. Din Varșovia se telegrafează, că acolo ar fi izbucnit o mare răscoală. Ministrul de războiu a dat ordin sever pentru mobilizarea armatei din guvernământul Varșoviei, ca să se potolească răscoala revoluționarilor.

Asasinarea unui general. Generalul *Genadjenow* a fost asasinat prin patru împușcături de revolver. Atentatorul a fost momentan deținut. Dar nu se știe cine este, deoarece nu vrea să își spue numele.

Foametea în Rusia. Din guvernământul *Tarnopolsh*, vin știri înspăimântătoare despre foametea, ce bântue acolo. Locuitorii au ales o delegație, care să meargă la *Petersburg* și să intervină pe lângă guvernul central, după un ajutor.

Un complot contra sultanului. Un complot pentru detronarea sultanului *Abdul Hamid al Turciei* a fost descoperit la *Constantinopol*.

Mai mulți înalți demnitari din *Ildiz-Kiosk* ar fi compromiși în acest complot.

Fuga lui Panița. Panița, ucigașul lui *Sarafoff*, nu s'a găsit încă. Se urmărește cu mare zor prinderea lui.

Mănăstirea Rilo a fost aruncată în aer cu dinamită. Toată s'a dărâmat. Această mănăstire este cea mai veche și cea mai bogată mănăstire în *Bulgaria*, datând din secolul al X-lea.

Roosevelt nu mai candidează. *Roosevelt* a confirmat de data asta în mod formal declarațiunea făcută în seara alegerii sale ca președinte al Statelor Unite, că nu va mai candida pentru a doua oară la prezidenție.

Bătae în sobranie. Procurorul din *Sofia* a cerut dela sobranie (camera bulgară) extradarea deputatului *Strașimirov*, care e învinuit ca complice în omorul lui *Sarafoff*. În ședința de Marți a sobraniei ministrul de justiție a cerut ca să fie suspendată imunitatea *Strașimirov*. Acesta a luat apoi cuvântul cel dintâiu declarând că pe *Sandanski* îl cunoaște, pe asasinul *Panița* însă nu l-a văzut nici-odată. Întru apărarea lui *Strașimirov* sare și dep. *Christor*, căruia președintele îi retrage cuvântul. Se naște un sgomot enorm; deputații opoziționali se iau la bătae cu chestorul sobraniei. Președintele suspendă ședința, iar după re deschidere se hotărăște extraarea deputatului *Strașimirov*. Când a părăsit palatul sobraniei a și fost arestat.

Un monument lui Archimede. La *Roma* s'a alcătuit un comitet de oameni de știință în scopul de a ridica un monument lui *Archimede* la *Siracusa* (*Sicilia*).

Vărsările de sânge din Macedonia. În cursul ultimei săptămâni, *Poarta* a adresat o circulară reprezentanților săi din străinătate arătându-le că vărsările de sânge cari s'au comis de curând în *Macedonia*, sunt datorite bulgarilor și bandelor cari voiau să exaspereze populația turcă provocând-o la represalii.

Acesta în scopul de a compromite administrația turcă în Europa.

Cu minciuna numai prânzești...

Cetitorii noștri cunosc încă de un an încoace activitatea publicistică și numele dlui *Scotus Viator* (*Seton Watson*) care în marea revistă engleză »*The Spectator*« a publicat o lungă serie de articole asupra împilărilor nenumărate ce suferă nemaghiarii în Ungaria.

Un domnișor ungar, contele *Eszterházy Moric* a încercat să desmință pe domnul *Watson* publicând deunăzi în numita revistă un lung și prost răspuns la articolele lui *Watson*.

Firește după dl *Eszterházy* Ungaria este *Canaanul* fericirii pentru toate neamurile. Nicăiri nu există atâta dreptate, atâta dragoste și atât bine pentru neamurile de altă limbă ca aici. Nu-i adevărat că noi am fi aici asupriți și împilați.

Apucătura asta nu e nouă. Dar articolul acesta a pricinuit o deosebită bucurie presei și partidelor ungurești. Ziarele ungurești au reprodus minciunile lui *Eszterházy* cu multă satisfacție iar *Coloman Széll* a mulțămii în conferința partidului constituțional contelui *Eszterházy* pentru »luminarea« străinătății.

Dar bucuria patrioților n'a fost de lungă durată. A trebuit numai să le sosească numărul următor al revistei »*The Spectator*« care le-a spulberat toate iluziile ieftene ce și-le clădiseră. Dl *Seton Watson* răspunde însuși contelui *Eszterházy*.

Dacă patrioții noștri s'au ospătat și au prânzit cu minciunile lor, nu vor mai cina cu ele.

Noi însă ne bucurăm de această nouă și simțitoare lovitură pe care o primește îngâmfarea și deșertăciunea ungurească în străinătate și aducem mulțămiriile noastre dlui *Watson*.

Iată ce răspunde dl *Watson*.

1. Limba slovacă a fost scoasă din toate școalele secundare și superioare, din universități și seminare, iar cu timpul va fi exclusă și din școalele elementare.

2. Contrar dispozițiilor luminoase ale legii care garantează drepturi egale naționalităților, limba slovacă este scoasă dela judecătorii.

3. Literatura slovacă e surghiunită din simplul motiv, că autorii ei sunt stăpâniți de simț naționalist și pentru că cei cari pierd odată acel simț n'or mai scrie slovacăște.

4. Presa slovacă e persecutată în chip brutal.

5. Drept de întrunire și asociare slovacii nu au.

6. Preoții lor, atât cei catolici cât și protestanții sunt suspendați din oficiu pentru principiile lor politice și în sinoadelor lor bisericăști să impune cu sila serviciul în limba maghiară.

7. Legea electorală, de un spirit medieval precum și cea pentru alegerile comitatense, îmbibată și cu teroarea și corupția electorală, îngreunează foarte mult intrarea slovacilor în cameră. Dreptul de întrunire, de asociare și dreptul electoral nu este respectat. Deputații lor sunt huiduiți și bătuți sau sunt trimiși

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

pentru faptele lor politice în pușcărie. Într'un cuvânt situația este tocmai așa cum a spus astăvară un ministru ungar: «In Ungaria ungurul e stăpân».

NOUTĂȚI.

ARAD, 18 Decembrie n. 1907.

— **Spre știre.** Din cauza sfintei sărbători de mâne, Sf. Păr. Nicolae, nrul proxim al ziarului nostru va apărea numai Vineri la orele obișnuite.

— **Conferența dlui O. Goga,** ținută Duminică la orele 5 în sala festivă a Muzeului Asociației «a fost — precum scrie »Tel. Rom.« — ascultată cu multă plăcere de un public numărös sibian. Dl Goga a vorbit frumos și cu competența celui chemat și ales, despre »Cum influențează poezii români pe țărani».

— **Vae Victis.** Ne vin zi de zi știri despre lucrurile din Caransebeș, drept dovadă, că acolo nu e bine. Burdea a ajuns la suprafață și în jurul lui se țes ștele intrigelor celor învinși.

Ni-s'a comunicat că directorul institutului, părintele Olariu ar fi îndrumat pe clerici a salută pe Burdea. De alta parte incidentul se reduce la următoarele: Clericii trecând pe lângă un mort n'ar fi descoperit capetele, precum nu salută pe numitul preot, ba nici pe noii profesori dela pedagogie și nici pe honorațorii din oraș. În urma acestei jalbe părintele director a cetit tinerimei § ul din legile școlare, care îi îndrumă, că afară de persoanele oficioase mai au să salute și pe honorațorii, pe asesorii consistoriali, deputați sinodali și congresuali. În această publicație — foarte corectă — nu a numit persoane, ci numai categoriile și așa nu directorul e de vină dacă caransebeșenii au de preot pe un Stoian și de deputat în toate corporațiile pe un Burdea. De deplâns e aici și directorul și studenții și toți cari după oficiile lor trebuie să se închine lui Burdea. Vinovați sunt cei ce l-au pus asupra lucrurilor bisericesti.

Circularul episcopesc antiromânesc ni-s'a trimis anonim, prin urmare nu l-am putut publică. Acum primim informația că el citează cuvintele ministrului, ce din greșala descrierii — unde s'au lăsat afară o particulă — nefiind destul de clar, a reieșit ca proprii cuvinte ale episcopului.

Mai adăogăm apoi, că foaia nouă politică de sub oblăduirea lui Burdea de frică o abonează mulți honorațorii.

Vae Victis!

— **Iar persecutarea slovacilor.** Locuitorii comunei slovacești Lucski de mai mult de un an au boicotat pe preotul lor Smijar pentru că în toate afacerile publice și politice ținea cu domni dela putere lăsând turma sa în ghiarele acelor sbiri și pentru asta părăsind biserica, se rugau lui Dumnezeu în tînjirim. Pretorele cercual i-a oprit însă dela rugăciune în tînjirim. (Oare în înțelesul cărui § de lege? N. R.) Duminica trecuta un grup de ficiori sta înaintea cărciumei, când trecu pe acolo o patrulă de jandarmi cari circula ziua și noaptea prin comună, dela măcelul întâmplat la Cernova încoace. Jandarmii i-au somat pe feciori să se împrăștie, ceace aceștia au refuzat cu indignare zicând:

— În tînjirim nu ne lăsați să ne rugăm lui Dumnezeu, dela cărciumă ne opriți, unde să mergem?

Pentru această cutezanță jandarmii au arestat pe doi inși, cari acum stau în temniță preventivă în Rosenberg. Judele de instrucție a pornit în contra lor cercetare.

— **Nou deputat socialist în Reichsratul austriac.** Ieri s'a ținut alegerea de deputat în

cercul Freistadt-Oderberg, ajuns în vacanță în urma retragerii fostului deputat Reger. A fost ales social-democratul Daszinsky cu 6246 de voturi, față cu creștin-socialul Bura, care a întrunit numai 2274 de voturi.

— **Liga slovacească din America.** Frații slovaci, pe cari mizeria de acasă i-a mînat peste Oceanul atlantic, nu uită de cei de acasă. Ei nu se ceartă în noua lor patrie, ci se pun pe muncă. Acum de curând au înființat și o ligă al cărei scop e trezirea conștiinței naționale în poporul slovac. Liga și a început activitatea ținând la 8 Decembrie o mare întrunire publică în Binghamton.

— **Prelegeri cu proiectograful la Pecica.** Duminică în 15 Decembrie a. c. dl profesor Nic. Mihulin a ținut în comuna Pecica-rom., prelegeri cu proiectograful despre beție și mătășărit. Prima prelegere s'a ținut elevilor dela școale fiind prezenți peste 600 elevi, cari însă cu atențiune ascultau frumoasele explicații ale dlui profesor, care în limbaj ușor a predat așa frumos prelegerea încât și cel mai mititel băiat a înțeles. După finirea prelegerii cu elevii dl profesor a ținut altă prelegere iarăș despre beție și mătășărit pentru popor.

Deși sala unde s'a ținut prelegerea e destul de spațioasă totuși n'a putut cuprinde în sine dar nici a treia parte din poporul adunat, căci cea mai mare parte n'a putut intra în sală. Celor prezenți dl profesor cu o istețime și într'un limbaj bine cunoscut poporului a preles timp de 1½ oră ascultat fiind cu plăcere de cei prezenți, cari la fine i-au și răsplătit dlui profesor cu puternice aclamări de să »trăiască« rugându-l să le mai spună câte ceva, obosit fiind însă dl profesor le a promis că cu altă ocaziune le va mai prelege despre alte lucruri. — Nu putem îndea-juns multumii atât inițiatorilor cât indeosebi dlui profesor Mihulin pentru aceste prelegeri cari în adevăr sunt foarte instructive și cari predate în mod destoinic precum le predă dl Mihulin, își au și influența recerută, căci după prelegere un țăran a exclamat »bat-o s'o bată răchie că în adevăr nu am crezut că ea este izvorul tuturor răutăților« și s'a prins că în viață nu o va mai bea. — Deia aceasta prelegere n'a lipsit nici inteligența din loc care încă a fost foarte satisfăcută de prelegerea dlui Mihulin. *Un ascultător.*

— **Se întănesc.** Tovărășia injhebată pentru a-l salva pe Voicu Hamsea în scaunul protopopesc din Lipova se adună frumușel. Societatea e încurind completă. Alături de deputatul național al Șriei se ivește acum pe orizont și Burdia, speranța tuturor falșilor, adevărat că nu pe față, deschis, ceace l-ar gena pe colegul său în deputăție, ci prin ciracul său dr. Nicolae Ionescu, cunoscutul moralist din Caransebeș. Simpaticul acesta domn, care-și susține o fițuică pentru asanarea moravurilor din Caransebeș se vede că a isprăvit cu Caransebeșul, căci s'a apucat acum să facă ordine în Arad. Nu-i discutăm competența, date fiind și proporțiile omului cu problemele ce-și impune: capabil, zdravăn, o adevărată forță morală, vorba ceia: cum e mutul mai voinic. Cum procedează însă moralistul din Caransebeș? Să vedeți cum. În Caransebeș, dacă se înbată vre-un preot, un lucru fără îndoială foarte urit, moralistul l-a luat imediat în primire în fițuica sa, și trage-i în cap lui, consistorului, în numele sfintei morale. În Arad, a, pentru noi are alt percept, aici poți să te și îmbeți, pe d'asupra mai poți și omorî, pentru dl Nicolae Ionescu aici crima se schimbă în nenorocire, care i-se poate întâmpla *ori cui* (Cum nu! Dacă se va îmbătă dl Ionescu și va trage ca nebunii la focuri de revolver, i-se poate întâmpla chiar lui) și sunt oameni de nimica, suflete necreștine, cei ce i judecă cu dreptate. Iți vine să crezi, că cei luați în vârful condeiului de dl Ionescu au într'adevăr un singur curus: că nu omor oameni, în chipul acesta i-arierta dl N. Ionescu. Cine nu recunoaște în mentalitatea aceasta pe dl Nicolae Ionescu de an, care pe deoparte oferișe într'un articol de ziar 10.000 de cor. aceluia care-i va aduce lui gimnaziu românesc, pe de alta votă, acasă pe lângă gimnaziul unguresc al lui Burdea. Și totuși pentru lumea de afară el pozează pe opozantul naționalist față de Burdea și față de cercurile consistorialnice de acolo.

Spune mai departe admirabilul bărbat că el are impresia »ca și când interesele personale și de clică, ar fi pândit ocaziunea, ca victima luată la țintă să le cadă în cursă, pentruca apoi sub

deviza »acum ori niciodată« să dea alarmă, ca cu toții să se năpăstuiască asupra ei, făcând o imposibilă«. Cum nu, dle Ionescu, de ani întregi nu facem altceva decât pândim momentul când protopopul din Lipova va impușcă pe învățătorii Putici, ca să-l facem imposibil și să punem pe vre-unul dintre redactorii »Tribunei« în locul lui protopop în Lipova. Nu ne miră de loc judecata aceasta atât de aproape de duplicitatea aceasta de caracter a dlui Ionescu.

În orice caz noi ne cerem scuzele cetitorilor, că într'o zi cu Hamsea, într'alta cu Stefan Pop, într'alta cu Nicolae Ionescu trebuie să epușăm din spațiul scump al coloanelor noastre. Nu o facem pentru persoanele lor, aceasta este scuza noastră. Am spus-o din început că pentru Hamsea, noi n'am avea nici un șir de cheltuit și pânăce n'am observat tendența temerară de a-l mai pune la altar cu mâinile pătate de sânge — n'am avut nici un cuvânt, nici în bine, nici în rău față de dînsul.

Interesele bisericii noastre, curățenia vieții publice și interesele noastre naționale am fi însă niște imbecili dacă nu le am ști servi, cu tot curajul, cu toată abnegația atât față de vrăjmașii fășiși cât și față de cei fățarnici. Și în privința aceasta avem conștiința atât de limpede și de curată, convingerea atât de cristalizată, încât ne putem permite, în deplină liniște a afirmă că ceice se ridică împotriva noastră, pot să urmărească orice, numai interese obștești — nu.

Aceasta este ce ne dă curajul să lovim fără cruțare în speculații de toate speciile, de toate culorile.

— **Ni-se pângăresc legile sfinte.** Ni se scrie: O revoltă sufletească a cuprins pe tot românul, care ține la așezămintele sale, la datinile și la cele sfinte, procedura păgânească, a păgă-nului Sarkányi, director la stabilimentul de lemne dela fabrica din Sudrici, (Bihor) Acest jidov maghiarizat, în Duminica de 8 Decembrie a dat poruncă, ca lucrătorii țărani români, în aceea zi să lucre toată ziua ca în alte zile de lucru. Cei cari s'au opus, au fost dați afară exchizându-l pentru totdeauna a lucra la aceea fabrică. Inză-dar i-s'a spus, că suntem într'un stat creștinesc, în care se respectează ziua Duminicii. El și-a făcut de cap, gândindu-se numai la interesele lui.

Ș'apoi dacă poporul se revoltă și cere să se respecte legea, vin jandarmi pe capul lui, și-l maltratează. Căci așa merge la noi, ori care becisnic își poate spăla păcatele cu patriotis-mul său.

Tot Duminică jidovul din Ferice, pe când preotul mergea la biserică, își ducea cu carul fânul acasă.

Și jidovimea ne pângărește: fără nici o pedeapsă, simțul nostru creștinesc și moral.

— **280 cor. pedeapsă în bani scrie în »Re-vista Bistriței«** — ne-a croit tribunalul din loc pentru că am publicat în Nr. din 18 Mai articolul: »Votul pentru toți« și câteva pasaje din discursul de deschidere dela Duminica Tomii al metropolitului Mețianu. Am făcut recurs dar a făcut și procurorul.

— **Socialist condamnat.** Calfa de măsur Eduard Grăfinger a fost pedepsit de curtea cu jurați din Budapesta la 6 luni închisoare de stat și 600 cor. amendă, pentru agitație.

— **Cât a stat Bebel în temniță.** Șeful partidului socialist german, celebrul om politic Aug. Bebel a început să-și scrie memoriile. Din viața sa atât de sbuciumată și bogată în lupte politice el a petrecut 53 de luni, adică cinci ani fără două luni, în temniță pentru diferite delictes politice.

— **Comună vrednică.** Cu bucurie primim știrea scrie »Drapelul«, că o comună mică, anume comuna Căvâran (com. Caraș-Severin) a completat salariul învățătoresc la 1000 cor. și cuin-cuenalele prescise.

— **Un mort viu.** Primim dela Vasile Sărb din Păncota o scrisoare în care suntem rugați să des-mințim că el ar fi fost omorît de Antonie Folteanu, ci Văsălie Trif a trecut pe cealaltă lume, repus de mâna păcătoasă a lui Folteanu. Vasile Sărb, cel făcut mort ne scrie că e sănătos și întreg; dorește să-l întâlnească pe corespondentul ziarelor maghiare din loc, ca să-i povestească despre cele văzute în cealaltă lume, unde l-a fost trimis fără voia lui.

— **Congres social-democrat român în Arad.** Secțiunea română a partidului social-democrat internațional va aranja în zilele de 5 și 6 Ianuarie n. c. în Arad al III-lea congres socialist, care se va ține în »Casa orașului« de aici.

La acest congres vor lua parte delegați din toate părțile chiar și din România. Vor veni și deputatul socialist român din Reichsrathul austriac George Origorovici, precum și C. Rakovsky.

Programul congresului e următorul:

1. Raport asupra mișcării socialiste.
2. Lupta pentru votul universal.
3. Organizația economică și politică.
4. Presa mișcării socialiste.
5. Alegerea comitetului conducător.
6. Expulzările din România.

Este de prisos să mai arătăm punctele de atingere ce avem cu partidul socialist. Aceasta s'a arătat de mai multe ori în ziarul nostru. Cei care remarcăm cu deosebită bucurie este faptul că partidul se organizează pe baze naționale, ținând astfel cont de cea mai nouă fază în care a intrat partidul socialist, *faza naționalizării*. Câtă vreme vor exista oameni nu vor exista numai trebuințe materiale, de trai fizic bun și mulțumit, ci fiecare om are sădite în sufletul său porniri de natură ideală care nu se pot satisface decât prin cultură. Odată ce rostim cuvântul cultură, trebuie să ne gândim însă și la naționalism, căci cultura nu poate fi decât națională.

În sfârșit o nedumerire: ce caută pe ordinea de zi a primului congres socialist românesc o discuție asupra expulzării din România?

Nu ar fi mai bine ca congresul să discute numai chestiuni care sunt *pentru el* de actualitate arzătoare și să elimineze orice chestie care nu privește direct pe proletarii români din țara asta?

— **Cum ne urăsc unghurii și cum putem învăța dela ei.** Dl. Petru Simion, librar din Arad, a cumpărat tipografia »Minerva« din Orăștie și a mutat-o la Deva. În noua tipografie se va tipări și »Bunul Econom«. Cu prilejul acesta, fițuica urgurească din Deva »Hunyadvármegye« face apel la publicul unguresc din Deva ca să nu sprijinească noua tipografie. Românii, vai, atât de numeroși cari tipăresc la tipografiile unghurești ar putea învăța solidaritatea națională dela cei cari ne urăsc pe noi atât de mult!

— **Francois Coppée în agonie.** Se telegrafiază din Paris că marele poet al Franței, Francois Coppée, este în agonie.

— **Incendiu la un minister.** În palatul ministrului apărării naționale din Viena, strada Battemberger, a izbucnit azi dimineață un incendiu, care n'a putut fi stins decât cu mare greutate din cauza furtunii.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebru: Simeon Dragoș, notar cercual, membru în sinodul și comitetul protopresbiteral, fost deputat sinodal și congresual, membru în direcțiunea institutului »Grănișterul« din Dobrua, etc. după scurte suferințe a adormit în Domnul Luni, 3/16 Dec. la 4 ore dimineața în al 56-lea an al etății și al 24-lea an al fericitei căsătorii. În mormântarea defunctului a avut loc azi Mercuri, la 5/18 Decembrie, la 2 ore p. m. dela casa proprie în cimiterul bisericii gr. or. rom., din Gurasadului. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Pe defunctul îl deplâng: Regina Dragomir, soție. Alexandru și Sliviu, fii. Ioan Dragomir, frate. Maria, soră. Trimitem celor îndurerăți condolențe.

— **O nouă catastrofă s'a întâmplat în una din zilele trecute în mina de cărbuni din Yolande, statul Alabama din America.** 75 de muncitori au căzut jertfă.

— **»Patrie« iar a fost văzută.** Balonul francez »Patrie« a fost văzut Marți asupra orașului Lisburn (Anglia). »Patrie« rătăcește acum de 16 zile prin aer, purtat de vânt în toate părțile.

— **Comisiunea municipală a comitatului Făgăraș.** Ni-se trimite spre publicare următoarea convocare: Având în vedere, că comisiunea municipală a comitatului Făgăraș e conchemată pe Luni în 23 l. c., membrii acestei comisiuni sunt rugați a se prezenta pe ziua numită necondiționat, precum și la o conșlegere ce va avea loc Duminecă în 23 l. c. seara la orele 8 în hotel »Paris«. — *Comitetul.*

— **Examen de maturitate.** Ieri s'a ținut examenul de corigență la școala comercială sup. română din Brașov, la care s'au prezentat 8 candidați și anume domni: B. Petru-Petric, V. Constantin, C. Cosma, V. Badea, V. Sfetea, I. Henteș, C. Mușlea, G. Sibian, fiind declarați cu toții maturi.

— **Convocare.** Membrii Reun. fem. rom. din Abrud, Abrudsat și jur, precum și toți binevoitorii acestei Reuniuni, sunt rugați a lua parte la adunarea generală ce se va ține Duminecă în localul școlii de fete. Abrud la 10 Decembrie 1907. Ana Filip prezidentă, Ioan Simu secretar.

— **Foc.** În seara de 7 Decembrie n. c. un răufăcător necunoscut a aprins 6 clăi de fân și 4 de tutei ale economului Jurca Surulescu din Gârboveș, lăsându-l astfel pe bietul om acum, în timpul iernii, fără nutreț la vițe. Făptuitorul deși va scăpa de pedeapsa oamenilor nu va scăpa de cea dumnezeiască.

— **Defraudare.** Dela banca imperială din Petersburg (Rusia) au fost defraudate în timpul din urmă peste un milion de ruble.

— **Gaston Deschamps despre România.** Dl. Gaston Deschamps, criticul literar al ziarului »Le Temps« publică în acest ziar un articol în care vorbește despre afinitățile literare dintre Franța și România.

»Spiritul public din România spune dânsui n'a încetat un singur moment de a avea pentru Franța aceeași nobilă idee. Această idee și-a format o din informațiile pe cari el singur și-le-a cules într'un mod minunat. Amicii noștri din România știu perfect de bine să alagă dintre cărțile franțuzești numai pe cele mai serioase, cari reprezintă cu adevărat vocațiunea geniului francez«.

Vorbind despre membrii, cari formează actualul cabinet ministerial, dl. Deschamps nu găsește decât cuvinte de laudă. Spune că dl. Dimitrie Sturdza este un eminent istoric și că în publicația d-sale »Acte și documente relative la istoria regenerării României«, a făcut loc atâtor scriitori mari francezi, devotați ideilor de libertate. Amintește apoi, că mai toți miniștrii și-au făcut studiile în Franța, că dl. Ion Bățianu este licențiat în științe dela Sorbona și diplomat al școlii de poduri și șosele din Paris, că dl. Haret este doctor în matematici dela Sorbona, că dl. Stelian este doctor în drept și diplomat al școlii de științe politice și că dl. Mortun și-a făcut studiile liceale la colegiul Ste. Barbe.

— **Toselli concertează.** În ziua de 22 Octombrie st. n. maestrul Toselli, soțul principesei de Saxonia, va da, într-o sală din Milano, un concert în scop de binefacere.

Mulți curioși, cari vor voi să vadă pe actualul soț al principesei vor asista la acest concert.

— **Cinci franci cuvântul.** Unul din premiile Nobel a fost decernat celebrului romancier englez Rudyard Kipling. El este cel mai bine plătit din toți scriitorii englezi de astăzi. Editorul său îi plătește 5 franci de cuvânt.

O cucoană care aflase de amănuntul acesta avu curiozitatea de a scrie următoarea scrisoare lui Kipling:

Domnule, te rog să-mi dai un singur cuvânt pentru cei 5 franci cari ți-i trimit alăturat.

Kipling oprî cei cinci franci și îi răspunse cu un singur cuvânt:

»Mulțumesc«.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

POEZII POPORALE

Cul. de N. M. econ. în Berliște.

Frunză verde foaie fragă
De parte ești mândră dragă
Eu de parte tu de parte
Niște lacuri ne desparte
Ș'un drum mic pe jumătate.

Frunză verde vișenele
Dulce i gura mândrei mele,
Mândruțică, birtășiță
Ia să mi dai a ta gurică,
Ba eu bade că ți oi u da
Când în birt că te oi u vedea
Și la masă om ședea
Și-amândoi ne-om ospăta
Cum astăvară-am trăit
Și amândoi că ni-am iubit
Astăvară-am trăit bine
Când ședea tu lângă mine

Frunză verde d'a din vie
Știi tu mândră foarte bine
Când veniam eu pela tine
Când acasă că șadeam
Și pe braț te țineam
Cât de bine ne iubiam?
Cât astă vară-am trăit
Eu cu badea m'am iubit

Frunză verde-o floricea
Rău mă doare inima,
Nici sara nu pot cira
Nici la prânz nu pot mânca.
De dorul lui bade-al meu
Să-l păzască Dumnezeu
Să nu dea de nici un rău

Frunză verde mugurian
Rău-i doamre cu dușman
Că încotro vei da să pleci
Tot în dușmani te împiedeci
Fă doamne odată'n lume
Și după cum eu ți oi spune

Ziceți fraților ca mine
Să facă cum e mai bine
Dușmanii de pe pământ
Toți să fie într'un mormânt,
Dușmanii cel mai de frunte
Mână-i doamne sus la munte:
Dar nu aicia în sat
Că fac prea mare păcat,
Dușmanul meu cel din sat
Zice-ți: fie blăstămat,
De voi frații mei români
S'ajungă ca cei străini,
Tot pe drumuri el venind
Îmbătut de cap umbând.

Culese de Petru Rosi, Martins Stery Ohio
Nr. 604 (America).

Mândruțica mea iubită
Și de mine despărțită,
Eu cu jale ce trăiesc
De dorul tău mă topesc,
Și când îmi aduc aminte
De-ale noastre dulci cuvinte
Cum trăiam noi cu iubire
Fără leac de despărțire,
Când o zi nu ne-am văzut
Foarte mult ni-s'a părut,
Dar acum nu ne vedem
Cum putem să ne răbdăm,
Ce-ar putea asta să fie
De tu nu-mi scrii carte mie,
Nici carte tu nu mi scrii
Nici la mine tu nu vii,
Jale-i mândro cu-i e jale
Jale-i la tot neamul meu
C'am avut norocul rău.
Iubită fără frumoasă
Rămâi acum sănătoasă,
Cu codrii toți înfrunziți
Și de mine părăsiți,
Rămâi mândro sănătoasă
Ca și floarea cea frumoasă,
Când o sufie vântu'n față
Umple casa de dulceață.
Dar mândra din graiu grăia:
Să mergi și tu sănătos
Ca un trandafir frumos.
Jale-i mândră cu-i i jale
Jale-i la tot neamul meu
C'am avut norocul rău.

Frunză verde și una
Noapte bună mândra mea
Nu știu când ne-om mai vedea
N'a fi mâne, nici cealaltă
Poate n'a fi nici odată.

Rămâi tu iubită țară
De-oi trăi să te calc iară
Dar gândesc c'oi mai veni
De Dumnezeu m'a trăi.

Frunză verde de ovăs
De s'ar face dealul șes
Și marea bună de mers
Cu mândra să mă 'ntâlnesc
Două vorbe să i vorbesc,
Două vorbe tănuite,
Să le țină mândra minte.
Sui mândruță 'n cel măr dulce
Să vezi Misler cum mă duce,
Și mă duce 'n încetare
Că inima rău mă doare,
Și mă duce tot cântând
Și din ochi tot lăcrămând
Și din gură cuvântând:
Plânge-mă mândră cu dor
Că ți am fost voinic fecior
Și ți-am fost drag pe plăcere
Pe voe și mângâiere
Pe plăcerea ochilor
Pe voia părinților,
Dând porunca mi-a picat
Doamne rău m'am supărat
Când am prins a o ceti
Inima mi-se topi.
Mândra mea mândră iubită
Nu-ți fie voia urfă
Și inima rău scârbită,
Că de-a fi în lume bine
Iarăși voiu veni la tine.

Frunză verde alunică
Eu merg dragă mândruțică,
Că porunca mi-a venit
Dela Misler cel vestit,
Că mi-i vremea să pornesc
Țara să mi-o părăsesc,
Țara și această lume
Și un băiat cu al meu nume.
Frunză verde de lemn frânt
Dar măicuță ne-având,
Rămas bun voi fraților
Și voi toți neamurilor,
Dați mi mână de iertare
Ca să pot trece pe mare,
America-i țară bună
Mulți voinici în ea s'adună,
Multe femei văduvește
Și copiii sărăcește.

Culese de Mihail Popa, june Nadab.

Nu fi mândră supărată,
De mine nu ești lăsată.
Ești lăsată două luni
Până pier cele minciuni.

Mândră mult îmi zici tu mie
Că nu-s om de omenie
Pentru că din întâmplare
Ți am furat o sărutare.

Da de-ți pare mândră rău
După sărutatul tău.
Când-oi merge iar la voi
Mii de ori ți-l dau napoi.

Așa zice mândra mea
Să fac ziua ce-oi putea,
Seara să o cercetez,
S'o sărut, s'o 'mbrățîșez.

Așa zice badea meu
Să fac ziua ce vreau eu,

Numai coala când se 'nsară
Să-l aștept la poartă afară.

Vino bade că te-aștept,
Să-ți pun două flori în piept.
Busuioc și polomfiu
Să-mi fii drag până ești viu.

Ducu mă mândruță duc,
Că și eu de-abia apuc
Să îți dau gurița mea,
Inima și dragostea.

Tună doamne și trăznește
Pe cea ce despărțește,
Feciorul de către fată
Când li e dragostea curată,
Pe nevastă de bărbat
Când li e doru împreunat.

Hop leliță ochi bărnaci
Neagră ești, dar bine-mi placi.

Eu de-acasă dela noi,
Te văd bade lângă boi
Cum îi paști pe Mugurel,
Numai singur singurel,
Și gândesc atunci în mine
Doamne cum ar fi de bine
Să ți fiu fluieră bătă
Să mă pui tu la guriță.

Astăzi, mâne ori poimâne
Eu plec mândră dela tine,
Eu mă duc cu Dumnezeu,
Tu rămâi cu dorul meu.

De când mândră te-am văzut
Tare dragă mi-al căzut,
Dar văd eu că niciodată
N'om putea fi laolaltă.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 18 Dec. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	26.60—26.62
Secară pe Apr.	24.90—24.92
Ovăs pe Apr.	17.20—17.22
Cucuruz pe Mai 1908	15.02—15.04

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	26.60—26.62
Secară pe Apr.	24.96—24.98
Ovăs pe Apr.	17.24—17.26
Cucuruz pe Mai 1908	15.—15.04

Prețul cerealelor după 100 kig. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	24 K. 90—26 K. 50 fil
Din comitatul Albei — —	25 > 75—26 > 15 >
De Pesta — — — —	25 > 05—26 > 20 >
Bănățenesc — — — —	25 > 10—25 > 90 >
De Bacica — — — —	25 > 25—26 > 05 >
Săcară — — — —	24 > 10—24 > 40 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 90—16 > 10 >
> de cvalitatea II — —	15 > 90—16 > 10 >
Ovăs > > I — —	17 > 15—17 > 45 >
> > II — —	16 > 65—16 > 96 >
Cucuruz vechiu — — — —	— > — > — >
> nou — — — —	14 > 75—14 > 95 >

Mulțumită publică.

Tuturor acelor, cari fie prin scrisori, fie prin participare la înmormântarea mult iubitului nostru fiu și respective soț, au grăbit a ne mângâia în nemărginita noastră durere, le exprimăm pe calea aceasta adânc simțita noastră mulțumită, văd. Dimitrie Bugar și neconsolabili părinți.]

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: »Dare de seamă« despre o călătorie științifică în Austria și Germania adresată dlor general G. Angheliescu și Petre Chițu, episcopii așezămintelor bisericești Madona-Dudu din Craiova de Dr. George Mileticiu medic primar în Craiova. Autrul descrie experiențele sale culese într-o călătorie de studiu prin Austria și Germania, spre a studia diferite sanatorii și institute, destinate pentru căutarea bolnavilor nevropași și psihopași. Autorul a vizitat indeosebi institutele de felul acesta din Viena, și în cartea sa dă o inteligentă descriere a tuturor celor văzute.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților la liturgii și parastase. De vânzare, legat în pânză 50 fil. — în hârtie 30 fil.

A apărut Nr. 5 din »Amicul Tinerimii«, revistă pentru tinerimea școlară. Cuprinsul: Povestiri din războiul 1877—78. — Fiul olarului devenit rege. — Povești: Cârțița, Tigrul, Fluturele. — Locuitorii preistorici ai peșterilor. — Frunze de toamnă. — Pomul neroditor. — Pățaniile a trei iepurași neascultători. — Credința slugel. — Din istoria hârților. — Petreceri științifice. — Art-mogrii. — Ghicitoare. — Recomandăm tinerimii școlare, familiilor cu copii și bibliotecilor școlare, să aboneze această revistă cu prețul de 5 lei pe an dela Institutul grafic »Minerva« din București.

Mamele cari laptează

văd cu încântare, câtă putere și viață le dă Emulsiunea SCOTT. Fiind gustoasă le provoacă apetitul și le ajută mistuirea, mai departe

are un efect întăritor asupra sănătății

și asupra întregului organism. Pe lângă aceasta are un efect binefăcător și asupra copilului, îi dă o culoare trandafir, îl întărește și așa bucuria părinților e îndoită.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — — — — 50 fil. — — — —

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

Axente Moneran. Bocsig. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907. Mai ai de plătit 2 cor. pe 1907.

Marila Sinca. Mesici. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907. Te rugăm să nu mai trimiți abonamentul pe numele redactorului sau administratorului ci numai pe adresa asta: »Tribuna« Arad.

Petru Șantău, Chitighaz. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Pavel Roman lui Const. Sajtiay. Am primit 6 cor. în abonament.

I. Vlaico. Vasoala. Pe un avocat poșta îl găsește fără să scrii și strada.

Ioan Țir. Offenbánya. G. Bondric cu 6 cor. a fost dator, deoarece în 13 Ianuarie 1906 am primit 8 cor. dela dta pentru 4 abonemenți dintre cari a fost și Bondric plătit 2 cor. De atunci n'am primit nimic dela el.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichiu.

Farmacia la „Regina Elisabeta“ laborator medical și cosmetic Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental
cu gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscute sub
numele „Elisabeta“.

Crema de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fragezimea tineretii, împiedecă formarea crețelor, face să dispară imediat pișturile, petele de ficat și tot felul de necurătenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de erin „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil.

Spirt de păr „Elisabeta“ după o folosare de câteva zile împiedecă formarea mătrefei, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„Buzodol“ contra asudării picioarelor și a mânilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul deposit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și porto.

Lemle József, farmaoist.

Un candidat de avocat

află aplicare momentană în cancelaria subscrisului.

Dr. George Rocsin,
advocat, Oradea-Mare.

Un tinăr român

absolvent de 6—8 clase gimnaziale, se primește imediat, pe lângă condițiilor favorabile

ca practicant

în farmacia Dlui Dionisie Negru, Cicova.

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.

demultiori decorat, cel mai vechi și mai plăcut

atelier
de
corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susținătoare de piept, strângătoare de foale și de șolduri, susținătoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solide pe lângă prețuri

moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsurii așa în loc ca și în provincie se trimite gratuit cu porto franco.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Haltenberger Béla,
văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ **KASSA.** ◆◆◆

Se curăță sau se văpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpsec într-o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se văpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expedierea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, brodariile se curăță frumos și multă îngrijire.

Pentru cei ce
pățimesc de surpătură

Cea mai nouă invenție de bandăgiu ces. și reg. brevetat pneumatic cu pelotă de cauciuc, cel mai perfect în felul seu alui **KELETI!**

Oprește surpătura cea mai mare și veche fără de a cauza dureri.

Prețul: pentru o latură 12 coroane, pentru amândouă laturile 24 coroane.

Mulțime de epistoale recunoștoare din patrie și străinătate, dela cei mai vestiți medici și profesori.

În institutul meu artistic pentru îndreptarea corpului, ce susține de 25 ani, pe lângă controlul unui medic de praxă al orașului Budapesta, să pregătesc pe lângă prețurile cele mai efine, cele mai perfecte instrumente tehnice, ca

picioare și mâni artificiale pentru cei amputați.

Corzete și îndreptătoare pentru cei în creștere strâmbă.

Mașini de proptit și umblat pentru cei ce suferă de dureri de oasă, inchieturi, tuberculoză, boală englezească, reumă și garbovire.

Lepători pentru pânțec și ciorapi de cauciuc pentru cârcel și convulziuni.

Damele sunt servite de femei.

Seracii, conform înțelegerii, vor plăti în rate.

Cereți gratis și franco catalog provăzut cu peste 3000 figuri.

KELETI J. fabricant de instrumente artistice igienice
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17—18

(În palatul claustrului ordului monahal „Szervita”).
Fabrica: Bpest, IV. Koronaherczeg-u. 14. — Întemeiată 1878.

— Corespondența în limba română. —

1666/1907. tkv. sz.

Arverési hirdetményi-kivonat.

A nagyhalmágyi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak, özv. Dusan Florene szül. Bán Mariska ügyis mint kisk., Dusan Pareszkiva, Ilie és Miron t. t. gyámja és Dusan Toma férj. Horga Luonné pojenári lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmágyi kir. jbiróság területén fekvő és a Pojenár községi 128 sz. telekjönyvben A. I. 1—22 alatt felvett szántó, gyümölcsös, legelő és kaszáló földekből álló ingatlanok 1004 kor. kikiáltási árban

az 1908. évi január hó 15 napjának délelőtt 10 órakor

Pojenár községgházban megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni u. m.

1. Tekintve hogy a pojenári 128 sz. tkben foglalt ingatlanokra C 4 alatt özv. Dusan Florene sz. Bán Mariska javára özvegyi szolgálalmijog van bekebelezve, s hogy ezen szolgálalmijog bejegyzést megelőzőleg ugyan azon tkben C 1. alatt „Victoria“ tak. és hitelintézet javára 1000 kor. tőke és jár. erejéig bekebelezett, C 2. alatt Bálint Petru javára 80 kor. 22 fillér tőke és jár. erejéig bekebelezett zálog illetve végrehajtási zálogjogok vannak bekebelezve; a végrh. törvény 163 §-ának második bekezdése alapján kimondatik hogy az árverés alá kerülő ingatlanok első izben ugyan a szolgálalmijog fentartásával fognak elárvereltetni, de a menyiben a szolgálalmijog fentartásával az első árverésen az ingatlanok olyan árban adatnának el a mely a szolgálalmijog bejegyzését megelőző teher tételek fedezete szentpontjából ezennel 1709 kor. 08 fillérben megállapított összeget meg nem üti az árverés hatálytalanná fog válni, s az ingatlanok a szolgálalmijog fentartása nélkül a kitiizött határnapon újabban elárvereztetni fognak.

2. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet, nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól el fog adatni.

3. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becserárának 10%-át vagyis 100 kor. — fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni. Pojenár, Czóhesd, Nagyhalmágy és Kishalmágy községek előljároságainál megtekinthetők.

Nagyhalmágyon a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1907-évi október hó 22-ik napján.

Frits, kir. járásbíró.

Velyko Vevity

fabricant de opinci, ghete, păpuși și fabricant de pei

RUMA (Slavonia).

Vind și cumpăr:

PEI de marhe ne lucrata (verde)
PEI de caii
PEI de viței
PEI de oaie
PEI de miei
PEI de vulpe
PEI de lievastin
PEI de dior
PEI de iepuri
PEI de porci

Miere strecurată.

Ciară și ciară ne topită.

Lână de tot feliu.

Coadă de cai și păr de marhe.

Fer bătrân și arame.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziaș

stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din baia celebră Buziaș, pentru prepararea apelor gazoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

B. Uroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziaș în Buziaș-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziașfürdő. Telefon interurban 18.